

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., felévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint sz

Főgimnáziumunk államosi- tása.

Lapunk legutóbbi számának vezércikkében az iskolák évről-évre való átadásáról és az iskolák évről-évre való átadásáról írtunk. Ezen alkalommal az iskolák évről-évre való átadásáról írtunk. Ezen alkalommal az iskolák évről-évre való átadásáról írtunk.

Ott, e cikk keretében csak általánosságban foglalkozhattunk e nagyfajta kérdésről, mely az idő szerint minden érdeklődést leköt és mert már ezúttal ígéretet tettünk arra nézve, hogy erre a tárgyra visszatérünk: már ezúttal megcselekedtük ezt, adván úgy az értekezlet lefolyását, valamint az azon történt elvi megállapodásokat a következőkben:

Érdemleges megállapodásra jutni, ez értekezleten, mint már írtuk, nem lehetett; mert a főigazgató mindjárt a tárgyalás kezdetén kijelentette, hogy a mennyiben a f. évi május hóban nyert megbízatása óta a miniszter személyében változás állott be s az új miniszterrel még nem volt alkalma tárgyalni, — ez okból jelenleg még nincs azon helyzetben, hogy érdemleges nyilatkozatokat tehetne. Mindazonáltal célszerűnek tartja, ha ezen értekezleten az államosítás ügye behatóan megbeszéltetik s ez alkalommal a város küldöttségének elvi álláspontját és szerződési feltételeit megismerheti, mert így ő is behatóbban informálhatja az új minisztert s a feltételek elfogadása esetén legközelebb már a szerződés megkötése lesz tárgyalható.

Ezen előzmények után a küldöttség tagjai beható eszmecsere-t folytatnak a gimnázium államosításának szerződési feltételei iránt s viszont a tankerületi főigazgató is részletesen kifejtette a minisztérium álláspontját megismertette a bizottsággal azon határokat, a melyek között — az ő véleménye szerint — a szerződés feltételei olyként lennének megállapíthatók, hogy azokhoz a minisztérium hozzájárulását is valószínűnek lehetne tekinteni. Különösen kiemelte azon körülményt, hogy egy állami főgimnázium fenntartásának évi költsége ez idő szerint 29—30 ezer frtot tesz ki, vagyis mintegy 14 ezer frttal többet mint a mennyit ma Szentes város közönsége e célra fordít. Megfontolásra ajánlja tehát, hogy ha a város bizton számítani kíván főgimnáziumának ál-

lami teljes középiskolává tételére: körülbelül meg kell barátkoznia azon eszmével, hogy az államnak biztosítsa azt az évi hozzájárulást, a mennyibe ez idő szerint kerül a városnak a főgimnázium évi fenntartása. Ezt annál is inkább ajánlja, mert immár elodázhatatlan, hogy a minisztérium által kívánt két új tanszék rendszeresítették; a tanárok fizetése — a többi hasonló középiskolákhoz képest — legalább 200—200 frttal megjavíttassék; az öt évi fizetési pótlékok megállapíttassanak; a tanárok nyugdíj-igényei véglegesen rendeztessenek s a 8 osztályra kifejlesztett gimnáziumnak mintegy 40 ezer frtot igénylő pótépitkezései és felszerelése végrehajttassanak. Mind ezen újabb költségek pedig ismét csak a várost terhelnék azon összegben, a melyet jelenleg a gimnázium fenntartására fordít.

Ezzel szemben viszont a városi küldöttség tagjai is kifejtették a városnak nehéz pénzügyi helyzetét; megvilágították azon anyagi áldozatok nagy mértékét, amelyeket Szentes város saját erejéből eddig el, az államnak mindennemű támogatása nélkül önként meg hozott a város kulturális intézményeinek fokozatos fejlesztésére és évi fenntartására.

Kifejtették azt is, hogy eddigelő a város már mintegy 100 ezer frtot fordított főgimnáziumának újraépítésére és a tanügyi igényeknek megfelelő felszerelésére s éppen azért, és mert a folytonosan fokozódó követelmények, valamint a kívánt pótépitkezések állandóan nagyobbodó évi terheket rónak a város közönségére: az újabb és újabb követelményekkel szemben a város a maga anyagi erejét már nem találja kielégítőnek s elérkezettnek látja az időt arra nézve, hogy ezen nagy áldozatok árán létesített, a teherviselési képesség végső határáig fenntartott és Csongrád vármegye területén egyedül fennálló kulturális intézményét — a mely iránt egy nagy vidék van Szentes városán kívül érdekelve s amely nemcsak teljesen életképesnek bizonyult be, de ezen tözsögyökeres magyar alföldi vidék nagyfajta kultúráját is szolgálja, az állam közvetlen felügyelete és kezelése alá bocsátassa.

Kéri tehát a küldöttség a tankerületi főigazgatót s általa a minisztériumot is, hogy ezen középiskola ügyét hathatósan felkarolnia és Szentes város évi hozzájárulása tekintetében a lehető

legméltányosabb álláspontot helyezkedni méltóztatssék.

Jól esett a küldöttségnek közvetlen meggyőződést szereznie a tankerületi főigazgató több rendbeli felszólalásából és nyilatkozataiból a felől, hogy vidékünknek ezen közérdekű intézete, valamint annak fenntartása, fejlesztése és magasabb színvonalra emelése iránt, valóban hazafias és meleg érdeklődéssel viselkedik. Csak is ily emelkedettebb szellemű felfogás mellett jöhettek létre rövid pár óra alatt azon elvi megállapodások, amelyekhez végezetül a tankerületi főigazgató is hozzájárult és a melyeknek a minisztériumnál teljes befolyásával és a legnagyobb akaratral való támogatását ígérte meg.

Ezen megállapodások röviden a következőkben foglalhatók össze:

1. A Szentes városi főgimnáziumnak állami főgimnáziummá való átalakítása elfogadtatik.
2. A városi főgimnázium épülete az állami főgimnázium használatára átadatik, felszerelése pedig tulajdonjoggal átengedtetnek, — oly kikötéssel mindazonáltal, hogy ha az állam ezen főgimnáziumot, vagy az ezzel teljesen egyenértékű középiskolát idő múltával megszüntetné: úgy az épületek, mint az azon időbeli összes felszerelések a város tulajdonába és használatába lesznek díjtalanul átadandók.
3. Az állam a saját terhére átvállalja a főgimnázium épületének kibővítésére szükségessé vált s mintegy 40 ezer frt értékét képviselő pótépitkezéseket és telek-nagyobbítást. Átvállalja továbbá a követelt két új tanszéknek rendszeresítését; a tanárok fizetésének az állami hasonló tanintézetekéhez hasonló mérték szerint való felemelését és az ötödéves fizetési pótlékok ellátását. Elfogadja a tanárok átvételét s azok nyugdíj igényei tekintetében ugyanazon kötelezettségeket, a melyek Szentes városát terhelik.
4. Az állami kezelés mellett, mintegy 30 ezer frtra menő évi költségeknek — a jelenlegi status-quo alapján — 15 ezer frtnyi részét Szentes város viseli; a többi pedig az állampénztár fogja fedezni. Ezzel szemben a városnak megadatik azon jog, hogy a hozzájárulás arányában és a szerződésileg meghatározandó tanszékekre tanárokat ajánlhasson.
5. A tandíj-szedés joga az államot illeti meg.
6. A különböző ösztöndíj alapítványok jövőre is a város kezelése alatt maradnak s azoknak évi jövedelmeit

a város fogja — az alapítványi okleveleknek megfelelő ösztöndíjazásokra — a szentesi állami főgimnáziumnak — évről-évre átadni.

7. Az eddig összegyűjtött s 10 ezer frtot már meghaladó tanári nyugdíj-alapnak a város egyéb kulturális céljaira való fordíthatását, illetve a városi küldöttségnek és irányban kifejezett kérelmét, a tankerületi főigazgató pártolólag fogja a minisztérium elé terjeszteni.

Mindezen megállapodásokat a tanközi főigazgató legközelebb már a vallás és közoktatási miniszter elé terjeszti és ha azokat a minisztérium elfogadhatónak találja: minden valószínűség szerint még a nyári szünetek tartama alatt megtörténnek a döntő elhatározások főgimnáziumunk államosítása ügyében és így alaposan remélhető, hogy Szentes városa a különben kilátásba helyezett újabb megterhelésektől mentesített, — anyagi erejét más közhasznú alkotásokra összpontosíthatja.

A nagy alföldi műút. Az alföldi nagy transzverzális műút építésének ügyében, — mint értesülünk, — a legutóbbi napokban fontos határozatok történtek. A kereskedelemügyi minisztérium az építésnél érdekeltségek és törvényhatóságok nézetének és kívánságának meghallgatása után végleg és változtathatatlanul megállapította a transzverzális műút irányát. E megállapítás változatlanságát azért kell külön kiemelni, mert még az utolsó napokban is több befolyásos oldalról tettek kísérletek arra nézve, hogy az eredetileg kijelölt útirány az egyes lokális, sőt magánérdekek javára megváltoztattassék. A negyedfél millió forintba kerülő új útnak most már végleg megállapított mintegy 300 kilométer hosszú irányra a következő: Baja kiindulóléhről Haalás, Félégháza, Csongrád, hid a Tiszán, Szentes, Kun-Szent-Márton, Szarvas, Békés-Gyula és a végállomás Arad-vármegye északnyugoti csücskében.

E szerint tehát az új műút az egész Nagy-Alföldet átszelve a Duna, Tisza, Körös és Maros folyók völgyét, valamint a számos közbeeső vasutat fogja egybekötni. Terve van véve az is, hogy a műút folytatásaképpen Báltaszék és Baja között a Dunán állandó hid építtessék, mely így a Dunán túlt fogja az Alfölddel egybekötni, s bizonyára nagy mértékben járulna ahhoz, hogy a Duna-Tiszaköz termelésének fölsőlege Fiuménél az exportáltassék a külföldi fogyasztópiacokra.

A műút detail-felvétele már a legközelebbi napokban az egész vonalon megkezdődik. A minisztérium terve szerint az összes földmunkálatokat áreljéts útján már augusztus hónapban valamely vállalkozó cégre bizzák. A földmunkálatok költsége körülbelül fél millió forintot tesz, s ezek legnagyobb részének meg az idén kell elkészülni, az egész munka pedig a jövő év május haváig okvetlenül befejezendő.

A szándék — mint lapunkban annak idején meg is írtuk — eredetileg az volt, hogy e földmunkálatokat az állam saját számlájára vagy pedig próbból részletekben helyi vállalkozókkal fogja építeni, de ezt a helyeslendő szándékot a minisztérium elvetette, bár ez igen alkalmas mód arra, hogy az Alföld

munkásnépe az aratás után némi keresetet találjon.

Igen nagy szerepet játszott a műút terében az építéshez szükséges kőanyag szállítása. Az óriás mennyiségű gránit- és terméskövet a felvidékről hozzák, de mivel az építendő műút egyes pontjai a vasutól néhol 25—30 kilométer távolságra is fekszenek, a helyszínre való kocsiszállítás oly nagymérvű költségeket okozna, hogy ez az egész építési tőkének majd egy harmadrészt, teljes egy millió forintot elnyelné. Ez öszegnek lehető mérséklése végett a minisztérium akképen tervezi, hogy a kőanyagnak a vasúti állomásoktól való tovaszállítása az egész vonalon a vállalkozóra bizzassék, ki aztán kötelezve volna arra, hogy az épülő úton, a legközelebbi állomástól kiindulva, szállítható keskenyvágányú sínpart épít, mert az anyag csak ily módon lesz elég olcsón és elég gyorsan a helyszínre szállítható.

Pusztapéter-i dolgok.

Sajátságos pechjük van a szegény p. péterieknek.

Először is Sima Ferenc veszi a fejébe, hogy őket minden aron boldogítani akarja, aztán meg, mikor pénzt hoznak el tőlük: a végén alig akar gazdája akadni annak, kinél van hát az a pénz?

Mikor a péteri hatok a Pallavicini-bérfelek félévi haszonbérösszegét Sima Ferencnek elhozták, hogy azt az uradalmi pénztárba fizesse be, hát alig akart helye kerülni annak, hol, hogyan és mikor is történt hát annak a pénznek a gyűmölcésző elhelyezése? Most meg, hogy a péteriek től bizonyos telepítésnek bizonyos előzetes költségeire vesznek fel pénzt, hat ez az összeg tünik el nyomtalan és nem akar kerülni, aki elvállalja, hogy ez az előzetes költség ő nála van.

Mikor mi ezen előleges költségkézési manipulációról először hírt adtunk, egy akkori értesülésünk nyomán irtuk, hogy ezen összegek K r é b e c z József p. péteri kántorantitól ipánál helyeztettek egyelőre letébe.

K r é b e c z József erre hosszú levelet intéz hozzánk és rosszakaratú koholmányunk mondja azt, mintha az ő ipánál volnának ezek a pénzek, azt azonban határozottan bevallja, hogy ilyen pénzek igen is szedettek még pedig aláírásoként 30 kr.

Mi ezzel szemben határozottan állítjuk ma is, hogy részben 30, de részben 50 krt szedtek előleges költségek címén a településre toborzotaktól és időközben határozottabb információit nyerve rektifikáltuk, hogy ezen összegek csakugyan nem a K r é b e c z úr ipánál vannak, hanem a telepítésnek egyik bűző és önzetlen apostola F il ő Tihámér dr. volt szives e pénzt pártfogásába venni.

Most aztán F il ő Tihámér dr. nyilatkozik meg a »Szentesi Lap« f. évi 75-ik számában, hogy de bizony ő nála sincs az a pénz, szóval, a szegény péteriek mindig csak bajban vannak s ha pénzt adnak ez vagy ama célra valakinek: nem kerül soha gazdája, kinél, hol és hogyan lett hát az a pénz elhelyezve.

Ugyan howá lett már megint a péteriek pénze? Mert hogy felszedték tőlük ezt a pénzt, ezt K r é b e c z József a hozzánk intézett és birtokunkban levő levelében maga is elismeri azt pedig nem igen lehet féltélelni, hogy ezt az összeget ne olyan egyén vette volna át, aki a péteri telepítésnek önzetlen harcosa és akinek költségeket fog okozni a telepítésben való útazgatás.

Azt hisszük, a mi információnk egészen jó nyomon járt mindkét esetben, akkor is amikor a K r é b e c z József ipában jelöltük meg a pénz átvevőjét és akkor is, amikor azt irtuk, hogy F il ő Tihámér hozta el ez összeget magával. A dolog bizonyosan úgy is van, hogy a pénz K r é b e c z József és F il ő Tihámér közt osztott meg, hogy melyiknél van a nagyobb, s melyiknél van a kisebb rész, ezt most ne firtassuk.

Különbön is nagyon csudálatos egy

dolog a péteriek települési kérdése. Lassan, de biztosan kezünkbe kerülnek annak a sok hírlapi hazudozásnak összes szála, amelyek ez ügyben legutóbb a »Szentesi Lap«-ban nyilvánosságra hozták és azt hisszük, már legközelebb módunkban lesz a hazugságok és szövevényét széttepní és a való helyzetet teljesen megvilágítani. Egyelőre elmondhatunk már is annyit, hogy valótan az, mintha Pallavicini Sándor őgróf a berlini »Social-politiches Centralblatt«-ban bármiféle cáfolatot is tett volna személyesen közté egy, az ő uradalmaira vonatkozóan ott megjelent hírlapi közleményre és valótan az is, mint ha a földmívelésügyi minisztérium Sima Ferencel és F il ő Tihámérral tárgyalásokba bocsátkoznék a péteriek telepítése ügyében vagy hogy ily telepítés nevezettek közreműködésével, céloztatnék.

Úgy emlékezünk különben is és utána fogunk jární, hogy vajon nem esal-e emlékeztünk —, hogy a földmívelésügyi minisztérium pár év előtt az összes érdekelts törvényhatóságokhoz, így vármegyékhez is, egy rendeletet intézett, melyben felhivatni kívánja a községek figyelmét arra, hogy a minisztérium a telepítéseknel semmiféle közbenjárót nem fogad ki, hogy ilyenre semmi szükség nincs és hogy e szerint a települni akarók óvakodjanak bárkinek is e címen bármily összeget előleges vagy egyéb költségek címén adni. Szükségessnek látszott bizonyosan e rendelet kibocsátása a minisztérium részéről szemben azokkal az önzetlen néposztozókkal, akik a kormány telepítési szándékai révén akartak a szegény népnél olcsó dicsőséghez és népszerűséghez jutni, így kötvén össze a hasznost a kellemessel.

Legújabbban a »Szentesi Lap« f. évi 78-ik számában már meg az áll a péteri települőkire vonatkozta, hogy a kormány most a péteri birtok megvásárlásának eszméjével foglalkozik. No lám, milyen könnyű szerrel akarnának a derék demagógok ebből is a maguk népszerűség növeléséhez kovacsolni fegyvert.

Hát — mint ígértük — legközelebb széttepnük hazudozásai szövevényét és akkor majd világot vetünk arra is: miként történt, hogy a kormány a péteri birtok megvásárlását célozza.

A t. közönséghez!

Lapunk XV-ik évfolyamának második feléhez értünk és az új évnegyed küszöbén a szokott őszinteséggel és bizalommal, de most is minden nagyhangú, de üresszavú ígéretes nélkül fordultunk az olvasóközönséghez, hogy egyelőre megköszönve az eddig irántunk tanúsított és egyre fokozódó érdeklődést, másfelől támogatását és az előzétések mielőbb való megújítását továbbra is kerjük.

Programunkon, melyet a nagyközönség bizalma approbált, nincs okunk a jövőben is semmit sem változtatni. Egyenesen haladunk a magunk elé kitűzött cél felé azon az úton, mely Szentes város és Csongrádvármegye szellemi és anyagi előhaladásához visz és erről az útról, ettől a programtól le nem térünk semmi más érdek kedvéért, ezen ideálokról való küzdelemben semmi megalkuvást nem ismerünk.

Sok és terhes feladat vár mostanában nálunk megoldásra. Hogy egyebet ne említsünk: Szentesen a városház-építés, a gimnázium államosítása és megyszerzte a munkáskérdés megoldása és a községek vagyon vagy inkább jövedelmefokozása — mindezek olyan dolgok, melyek minden közügyi tényező becsületes igyekezetét a legnagyobb mértékben megkövetelik, hogy közmegnyugvással, a közérdek, a közjó szigorú szemmel tartásával vitessenek a megoldás elé és e munkából oszaltárszünket kívenni tartjuk hivatásunk egyik legszebb feladatának.

E mellett azonban nem zárkozzunk el új eszmék felvetésétől sem, szóval egész tehetségünket, lapunknak minden terét Szentes város és Csongrádvármegye közérdekének szenteljük.

Tárcarovatunkban, mint eddig, ezután is mindenkor csak irodalmi színvonalon álló, belbecsel bíró szépirodalmi dolgokat hozunk s ezenkívül újból megnyitjuk »Csarnok« rovatunkat is a helyi élet ferdeségeinek szatírázására.

Kérjük az előfizetések mielőbb való eszközését, illetőleg megújítását.

Tisztelettel:

a szerkesztőség.

A »Szentes és Vidéke« hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap megjelenő vegyes tartalmú és kiválóan a helyi érdekek szolgálatának szentelt lap előfizetési ára továbbra is a régi marad:

főlévre 2 frt 50 kr.

negyedévre 1 frt 25 kr.,

mely összeg vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal küldhető be, míg a helybeliek a kiadóhivatalnál vagy a lapkiadóknál jelenthetik be előfizetési szándékukat. Utóbbiak nyugta elében az előfizetési díjak felvételére is fel vannak jogosítva.

Hogy a lap szétküldésében kellemtelen zavar ne támadjon, kérjük az előfizetési díjak mielőbb való beküldését.

Szentesen, 1894. július hó.

Tisztelettel:

a »Szentes és Vidéke«
kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. július 5.

— **Képviselőválasztók névjegyzéke.** Csongrádvármegye központi választmánya a f. évi jun. 30-án tartott ülésében állította össze az orsz. képviselőválasztók 1895-re szóló ideiglenes névjegyzékét, egyúttal a törvény értelmében elrendelve, hogy ez a névjegyzék a f. hó 6-ikától bezárólag 25-ig úgy az alispáni hivatalban, mint az egyes községek közházánál közzé kell tételére legyen kitéve. Felhívjuk tehát a szegvári és tápéi választókerület polgárainak figyelmét a névjegyzék ezen közzétételére, hogy így a netalán sérelmek ellen kiki a kellő időben megtehesse felszólalását.

— **A főispán-kérdés.** A Békés-Csabán megjelenő »Békésmegyei Közlöny« mult vasárnapján száma hozta legújabb hírt annak, hogy vármegyénk főispánja, Tallián Béla, aki köztudomás szerint Békés-vármegyének is főispánja valamely magasabb állami funkcióra lévén kizemelve, Békés-vármegye és ezzel természetesen, Csongrádvármegye is főispán változás előtt áll. A nevezett lapársunk ezzel egyidejűleg, igen helyesen töprengtet a felett is, hogy e szerint a főispánságot egészen a kísérletezések nivójára süllyeztik alá, mert hiszen alig melegszik meg valahol egy főispán és ismerkedik meg megyéje viszonyaival, máris viszik másfelé, holott ez állásban a stabilitás volna egyik főgaranciája a vármegye jó kormányzásának. Csabai kollégáinkkal egyidejűleg több budapesti lap közölte a hirt, mintha Tallián Béla valamelyik belügyminiszteri államtitkárságra lenne kizemelve, sőt legközelebb illyenné ki is nevezetnének. Ez a hirt azonban ugyane lapok megcáfolták. Most aztán a »Szentesi Lap« ujságolja, hogy Simonovics Béla Tolnavármegye alispánjának vármegyénk főispánjává való kinevezetése befejezett dolog és legközelebb e kinevezetés a hivatalos lapban is meg fog jelenni. Hát mi azt hiszszük, hogy mind e hírek még most is koraikak és esupán annyi a tény, hogy Talliánál az államtitkárság kérdésében Simonovicsnál a Csongrádvármegyei főispánság kérdésében tárgyalások folytak, ez nöbbiak azonban már korábban megszokadtak. Annyi bizonyos, hogy Tallián Béla irásosan, tehát forma szerint eddig még nem nyújtotta be a lemondását a belügyminiszteriumnál.

— **Egy vasút-építés híre.** Mikor a »Szentesi Lap« folyó évi 74-ik számában arra buzdít, hogy mozognak mi is és igyekezzünk kiépíteni Vásárhelytől Makóig a vasutat, mert Sima Ferenc már egészen rendbehozta két napi személyes tárgyalással az Apátfalva-Szent-miklósi új vasúti érdekelt-ség szénáját, a melynek 376 ezer forintos boglyához Nagy-Szent-Miklós 100 ezer, Szerb-és Német-Csanaád 150 ezer, Magyar-Csanaád 20 ezer, Apátfalva 20 ezer és Toronál-megye 72 ezer frrtal járulnának hozzá, s hogy ezek szerint az állami hozzájárulást is számítva, bérzei műkifejlesztéssel élve a vasút-építés költségei túl vannak immár jegyezve, sőt terv szerint ezen vasút-építést a f. év október havában már megis kezdik: hát erősen tamáskodtunk benne és megmosolyogtuk ezt a hirt, mely szembeötölten már csak azért is magán hordta a valótlan-ság bélyegét, mert két nap alatt egy vasút-építés financirozását vagy inkább a hozzájárulási arányok megállapítását négy községgel és egy törvényhatósággal letárgyalni s ezt a kérdést dülőre is hozni fizikai lehetetlenség, legfőlegb ha mind e községek egy-két befolyásos emberével lehet ennyi idő alatt egyszerűen megbeszélni egy ilyen kérdést, ami azonban még nagyon messze van attól, hogy azok a községek aztán a valóságban mit akarnak áldozni ily vasút-építésre. Mondjuk, erősen tamáskodtunk hát a hirben, de távolról se hittük, hogy annak, mint most megbízható forrásból értesülünk, egy szava sem felel meg az igazságnak. Mert — és újból hangsúlyozzuk, hogy információinkat illetékes kézből vettük — a dolog úgy áll, hogy a felsorolt községek és Toronál-megye, mint erkölcsi közületek eddig sem nem tárgyaltak, de tárgyalni sem szándékoznak, Sima Ferencel a vasút-építés ügyében, nem lévén kedvük a más koncesszióját felhízlalni.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett az ipartestülethez,** melyben kifejti, hogy a budapesti iparsarokban rendezett villa-mos erővel hajtott munkagép-kiállítás látogatása a kisiparosokra mielőnyökkel jár és fölkeri az elnökséget, hatna oda, hogy tagjai közül minél több iparos látogassa meg a tanulságos tárlatot. A Budapestre utazás megkönnyítése céljából a kereskedelemügyi miniszter az iparosoknak, ha legalább tizen utaznak és a kamara igazolványát mutatják föl, kedvezményes vasúti jegyeket ad, melyekkel az alacsonyabb kocsis osztály jegyével a magasabb kocsiosztályt, fél III. oszt. jeggyel pedig a III. osztályt használhatják. Ezenkívül a miniszter a kamara területére két szegény sorsú iparosnak 20—20 frrt tanulmányi díjat tűz ki és fölkeri az ipartestület elnökséget, hogy az összesen két 20 frrt s díjért jelentkezőket július 5-ig számbavegye. Fölkeri még a kamara az ipartestületet, hogy a saját részéről is tűzön ki legalább egy ily tanulmányi díjat és hogy július 8-ig jelentést tegyen a kamarának, kik jelentkeztek tanulmányi díjak elnyeréséért és kik a saját költségükön, hogy aztán a kedvezményes jegyek használatához szükséges igazolványok megküldhetők legyenek. A kisiparosok igen jól teszik, ha a munkagép kiállítás tanulmányozásának ezt a kedvező alkalmát minél inkább igénybe veszik, mely célból a helybeli ipartestület fel is hívja iparos polgártársainkat, akik vagy a saját költségükön, vagy pedig a jutalomdíj segítségével ezt a kiállítást megtekinteni akarják, hogy f. hó 5-én és 6-án ez iránt az ipartestület hivatalos helyiségében jelentkezzenek és nevüket az ott kitett iven feljegyezzék. A kiállításra való utazás idejét később fogják az érdekeltekkel tudatni.

— **Szentes kövezetvámja.** Hosszas, évenként át tartó húza-vona után végtére elintézt nyert immár Szentes város keramitút-vám kérdésének ügye is. A kereskedelemügyi miniszteriumtól a napokban érkezett le a vármegyéhez a vámszedési fog megadására szóló engedély Albertényi Antal megyei főszámvévo főbebevezésének a közigazgatási bizottság által is javaslatba hozott figyelembevételével. E szerint a város az engedélyt 20 évre kapta meg a Tiszán és vasúton érkező áruk után való vámszedésre, s a tiszai vámszedési jog a vármegye által a megyei váموokkal együtt kezeltetvén, ezekből az Albertényi főbebevezésében kitüntetett hányad illeti majdan a várost bevételként az ugyancsak ott kitüntetett kezelési hányad leütésével. A »Szentesi Lap« legutóbbi száma vármegyei akarja azért is felelőssé tenni, hogy Szentes csak most, 5 évvel a keramitút kiépítése után jut hozzá a vámszedési jog engedélyéhez. Mint mindenben, mikor a vármegyeről van szó vagy a vármegyei akarna egyet ütni, a »Szentesi Lap« ebben is tévedésben van, mert a keramitút 1889. végén épült ki, Szentes város pedig a kövezetvám kinyerésére, többszörös hírlapi unszólásunk után, csak 1891-ben, akkor is, ha jól emlékszünk, az év második felében, tehát másfél évvel az útépítés után tette meg az első lépést, mely a megyén kezdettől a legjobb akarattal találkozott és így nem a megye jóakarattal múlt, ha Szentes csak most jutott hozzá e vámszedési joghoz, hanem elsősorban a város hanyagságán, másodsorban azon, hogy a város többet akart, mint amit jog szerint kaphat, harmadsorban pedig azon, hogy a miniszterium több ízben kívánt újabb pótlásokat.

— **A hódmezővásárhelyi torna és vívóegylet** az év augusztus 19-én országos tornás és atletika versenyekeket rendez, a melyre meghívja az ország összes testgyakorló egyesületeit. A hozánk beérkezett meghívóhoz mellékelve van a versenyek részletes programja is, a mely bő változatosságban tartalmaz uszó-, kerékpár-, ugró-, futóversenyekeket, vívóversenyt, súlydobást stb. A díjakat arany-, bronz- és ezüstérmek képezik. A versenyekre nevezési zárnapi 1894. augusztus 15-ének déli 12 órája van kijelölve. A résztvevők már 18-án a városba érkeznek, a hol aznap este a Nemzeti szállodában ismerkedési estély lesz. A rendező-bizottság elnöke Draskóczy Pal dr. a kiknek a résztvevők érkekezési idejét bejelentik. Legalább 10 tagból álló csoportok, ha igazolványért a »Magyarországi Tornaegyletek Szövetségéhez« fordulnak, fél vasuti menetjeggyel utazhatnak.

— **Hivatalos vizsgálat.** Csató Zsigmond dr. alispán a napokban ejtette meg a közigazgatási vizsgálatot Teés-Fabian-Sebestyén község ügykezelésében. A vizsgálat eredménye eléggé kielégítő, mert nagyban és egészen a nevezett község adminisztrációjában nevezhető hiányokat nem derített fel. Bizonyos javítani valók azonban itt is lesznek. Nevezetesen meg kell szűnnie annak a képtelen helyzetnek, mely szerint a nevezett községekben eddig pénztárosi állás nem volt, hanem a községi jegyző végezte a pénztáros és ellenőri teendőket is. Ezen a hiánykon minden esetre segíteni fog kelleni már legközelebb, mert ezt a jó adminisztráció megköveteli és ez különben sem jár a nevezett községek lakosságának olyan nagy újabb megterhelésével, melyet mai adminisztrációjuk csekély költségét tekintve meg ne bírnának.

— **Lóköltők Horgoson.** Nagy Márton horgosi lakos tanýjáról, ki Káráz-féle uraldom kulcsára, két értékes lovat hajtottak el tegnap viradorra ismeretlen lóköltők. A káros jelentést tett a csendőrségnél, kik a nyomozást azonnal megindították, s mint

tudostónk sürgönyzi, a lókörtöknek Lugoson akadtak nyomára. Az elhajtott lovak értéke 350 frt.

— **Színház.** Legutóbbi tudósításunk óta megelevenült kissé a színházi élet. Megjötték az új tagok, köztük *Siposné* évek előtt a szentesi közönség kedvence, akit tündöktapsal is fogadtak első fellépésekor. Hogy sorrendben haladjunk, vasárnap *Solyosi* utolsó fellépését a *Tündérhaja* énekes bohózat került színre szépen látogatott ház előtt jeles előadásban, melyben különösen *Solyosi* ragadta hangos derült ségre és zajos tapsra a közönséget jeles alakításával. Hétfőn *Jókai* *A ranyember* ment a címszerepben *Kovács* *csal*, aki tagadhatatlanul a társulat leginkább sokoldalú egyik leghetesebb tagja. Első helyen kell azonban ez előadásban említenünk *Siposné* t, ki ezúttal lépett fel először, továbbá *Sipos* *Gizellát* (Noemi) és *Várdinét* (Tiema), akik javatehetségükkel hattak közre az összejáték sikeréhez és méltán hívták ki őket a közönség felvonásról-felvonásra a lámpák elé, míg *Bokody* a színműben a vig elemet képviselte, szokott jeles alakításával hangolta kedvre a közönséget. Kedden *Mezey* *Berta* jutalomjátékára csaknem egészen telt ház előtt a *Vagyáros* francia színmű ment *Clair* szerepében a jutalmazottal, a kit a közönség ezúttal is virágokkal, csokrokkal tüntetett ki. A kisasszony ezúttal is csak igazolta ítéletünket, hogy értelmes, intelligens kezdő, aki kétségkívül sokra viheti nehéz pályán, ha nem esik bele a kezdőknek önkénytelen vett azon törbe, melyet a túlhajtott dicséret és tömjénezés formájában szokott vetni a jóindulatú közönség. Sok tanulás, komoly ügykezet az, ami a tehetséges kezdők művészekké neveli és még ehez is jó adag önbírálatra van szükségük. *Mezey* *Berta* kisasszony pedig kétségben kívül tehetséges kezdő. Ez estén mellette még ki kell emelnünk legelső sorban most is *Siposné* t (Márkiné), *Sipos* *Gizellát* (Zuzán), *Kovács* t (a vagyáros), *Bokody* t és *Vágó* t. Tegnap este a *Nagy* *z* *h* *ó* *r* *t* *a* került színre összegző jeles előadásban.

— **Szentesi Wekerle-nóták.** A helybeli cigány-zenekar karmestere *Farkas* *Zsiga*, legújabbban szerzett néhány népdalt *Wekerle* *Sándor* miniszterelnöknek ajánlotta fel. *Vértessy* pénzügyminiszteri osztálytanácsos és az elnöki osztály vezetőjétől a napokban kapott *Farkas* *Zsiga* levelet, melyben őt a nevezett tanácsos arról értesíti, hogy *Wekerle* nek nincsen ellenére, ha új népdalait neki ajánlja. E szerint most már nemcsak Szegednek, de Szentesnek is lesznek *Wekerle* -nótái. A *Farkas* *Zsiga* újnótájának címe *Wekerle* -csárdás

— **Jutalomjáték.** Ma lesz a szintársulat egyik leghetesebb tagjának, *Sipos* *Gizellának* a jutalomjátéka, aki ítélté alatt ketszéktelelül meghódította a közönséget rokonszenves lényével. *Sipos* *Gizella* *Sudermann* világhírű színműve *A* *becsület*. Alma szerepét játssza, míg ugyanez estén mutatkozik be a győr-soproni színházka hőszereplése *Hidvégi* *Ernö* is, mint nyárára ide szerződött tag, *Róbert* szerepében. Megvagyunk róla győződve, hogy a közönség telt házzal fogja kitüntetni ma estén jutalmazandó kedvencét. — Színházi hírként közöljük, hogy holnap zóna-előadásban a *Betyárkendő* népszínmű megy, szombaton pedig városunk szülötte és a kolozsvári színház volt drámai színésznője: *Szentesi* (Bartha) *Ilona* lép fel a bagdadi hercegnek társadalmi színműben. A jövő héten, kedden és csütörtökön végre más vendége lesz színházunknak, ekkor lép fel *Rambovszky* *Mariska* a m. k. énekekadémiával végzett növendéke két operettben.

— **Nyári vásár.** A szentesi nyári országos vásár a f. hó 21-én kezdődik a jószágvásárral, mely e napon és a következő napon tart, míg az u. n. árúvásár a f. hó 23-án lesz.

Henneberg G. cs. kir. udvari szállító), **selymgyára** **Zürichben**, **privát-megrendelő** k lakására közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, métermentés, sima, csikos, kokcázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalath). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon kedves rokonok, jó ismerősök, hivalképpen pedig azon nagyérdemű hivalkók s tisztviselők a kik feledhetlen férjemnek utolsó tisztesség-tétele alkalmával házuknál megjelentek, fogadják legbensőbb halás köszönetem nyilvánítását.

Szentes, 1894. július 3.

Özv. Pöcs Jánosné.

KÖZGAZDASÁG.

Aratási kilátások.

Az országban főleg a homokosabb részeken panaszokdani kezdenek a gazdák a miatt, hogy a szárazság ismét erősen csigázta a kapas növényeket, míg az erdélyi részeken és a felvidéken is több helyen az esőségek miatt van panasz. Az időjárás tehát a két végtel között van: hőséggel párosult szárazság és esővel tartó hívős időjárás uralkodik. Szükségtelen hansúlyozunk, hogy a különböző időjárással a növényzet fejlődése is egyenlőtlen.

Az aratásról legújabbban érkezett tudósításaink is kedvezően hangzanak; a rozsa mint ezt már az előző napokban jeleztük, leginkább a felvidéki részeken és némely erdélyi vármegyében, de csak kisebb részben okozott kárt. A Dunántúl fekvő vármegyékben a kár alig haladja meg az egynehány százalékot s ugyanezt lehet mondani a Tisza-Maros szögére, valamint a Tisza-menti részekre is. Általában az a nézet, hogy a búza jó minőségű lesz legtöbb helyen s helyenkint megüti a 80–82 kilogrammot is. A rozs is igen sok helyen jó minőségű és csupán ott, a hol köd érte, van ok panaszra, részben — körülbelül 10–15 százalékra a szemekben csorba, azaz szorult szemű. Az aratás immár országszerte erősen folyik s reményünk van, hogy a mostani száraz idő mellett be is lehet azt végezni. — A mesterséges takarmány kaszálása másodsor, sőt néhol harmadsor is folytatásban van: az eredmények általában véve kielégítőek. Egyes helyeken a termés kitünő volt. A sarju — különösen ott, a hol elegendő csapadékot kapott — jól nő. A legelők is szépen állanak az esőségek után. A homoki szárazságból lévő részekben azonban ugy a sarju, mint a legelő gyengén állanak. A szőlőkben a termés-kilátások még most meglehetősen jók, kivéve azokat a helyeket, a hol elemi csapás pusztított.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Máteffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

2087. szám.jt.k. 1894.

Árverési hirdetm. kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint tlkvi. hatóság közhírré teszi, hogy *Pölya Zsuzanna* *Osádk* *Lajosné* végrehajtotának *Pölya Juliánna* *Balog* *Déniáminné* és társai végrehajtást szenvedők elleni közösség megszüntetése és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbírósg) területén lévő, Szentes város határában fekvő a szentesi 209. stkljében A 3670. hrsz. a. foglalt 1^{99/1000} hold területű nagyhegyi szőlőre s minden tartozékaira az árverést 1338 frtban ezennel megállapított utóajánlati árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1894. évi július hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor ezen tlkvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól eladatni nem fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 78 frtot készpénzben, vagy az 1881-ki LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi

november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-déképen értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőnyvt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1894. évi június hó 7-én.
A szentesi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság.
KATKICS, kir. aljárásbíró.

Meghívás.

A *Szentesi* *hölcs. segélyző szövete* kezét. f. évi július hó 15-én, délelőtti 10 órakor az ipartestület (céhház) termében **rendkívüli közgyűlést** tart, melyre a részvényes tagok ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgya:

Az alapszabályoknak a szegedi kir. törvényszék határozatának megfelelő pótlása.

Jegyzet. Ha a tagok e közgyűlésen kellő számmal nem jelennek meg, a két héttel utóbb azaz *e* *hó* *29-én*, *délelőtti* *10 órakor*, ugyanazon helyiségben tartandó közgyűlésen a megjelenő tagok ált. szavazattöbbséggel határoznak.

Szentes, 1894. július 4.

Balázsovits Norbert,
igazgató.

2-1

A Báboka—mindszenti szakasz igazgatójától.
822/1894.

Pályázati hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belviz-szabályozó társulat II-ik szakaszán építendő **mindszenti kurcator** **ki szivattyú-telep** **kőmives**, **ács**, **asztalos** és **lakatos munkálataira** ezennel pályázat nyitattik. Az anyagokat a kőmives- és ácsmunkákhoz a társulat adja, úgyszintén a beton-alapot is a társulat állítja elő, melynek elkészültétől számított egy hónap eltelté után veheti kezdetét a falrakás.

A kőmives-munka a kőmény és a gépház falazatainak felrakásából és annak mellék munkálataiból áll. A gépház 360 nsz. méternyi területen körülbelül 800 köbméter téglafalazatból áll, s a munka megkezdésétől számított 6 hét alatt belső pucolással, téglapadozattal, ác-, asztalos- és lakatosmunkákkal együtt teljesen befejezendő.

A kemény mintegy 330 köbméter falazatból fog állani, s a munka megkezdésétől számított 8 hét alatt fejezendő.

Az összes munkálatok csak együttesen adhatnak ki.

Az ajánlatok a szakasz-hivatalnál megszerezhető ajánlati iven, 260 frt bánatpénznek a társulati szakaszpénztárnál történt lefizetését igazoló elismerőnyvel együtt, **1894. július hó 10-ig**, Szentesen a szakasz-igazgatósnál nyújtandók be, hol a részletes tervek megtekinthetők és felvilágosítások nyerhetők.

Szentesen, 1894. június 19-én.

Schneider József,

h. igazgató, szakasz-mérnök.

3-3